

Działania państwowej służby hydrogeologicznej na rzecz zrównoważonej gospodarki wodnej

Lesław Skrzypczyk, Piotr Herbich,
Józef Mikołajków, Małgorzata Woźnicka

Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
→ zapewnia wszystkim obywatelom prawo do życia w czystym środowisku
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012
z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016
→ wprowadza zasadę zrównoważonego rozwoju
- Polityka wodna państwa do roku 2030
→ wprowadza zintegrowany system gospodarowania wodami
- Długookresowa strategia rozwoju kraju (Polska 2030)
→ określa kierunki rozwoju kraju
- Strategia „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” oraz Strategia gospodarki wodnej
→ określają cele strategiczne dla gospodarki wodnej

Misja: **Razem dbamy o przyszłość naszych wód**

Cele strategiczne:

1. Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych wszystkich użytkowników
2. Poprawa bezpieczeństwa powodziowego kraju (minimalizacja ryzyka powodziowego)
3. Wzrost społecznej świadomości znaczenia gospodarki wodnej dla rozwoju kraju
4. Poprawa jakości zarządzania w obszarze gospodarki wodnej

Cel → Program → Projekt → Zadanie → Podzadanie

„Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa na potrzeby **rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych** w celu ich racjonalnego wykorzystania przez społeczeństwo i gospodarkę.”

art. 102, ust. 2 ustawy Prawo wodne

Misja: Państwowa Służba
Hydrogeologiczna (PSH)
rozpoznając i monitorując jakość
i ilość wód podziemnych w Polsce
zapewnia najlepsze źródło wody
pitnej dla nas i przyszłych pokoleń.

Podstawa realizacji prac PSH

- **Nadzorujący/Zamawiający:**
Ministerstwo Środowiska
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

- **Finansujący (od 2012 Dotujący):**
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

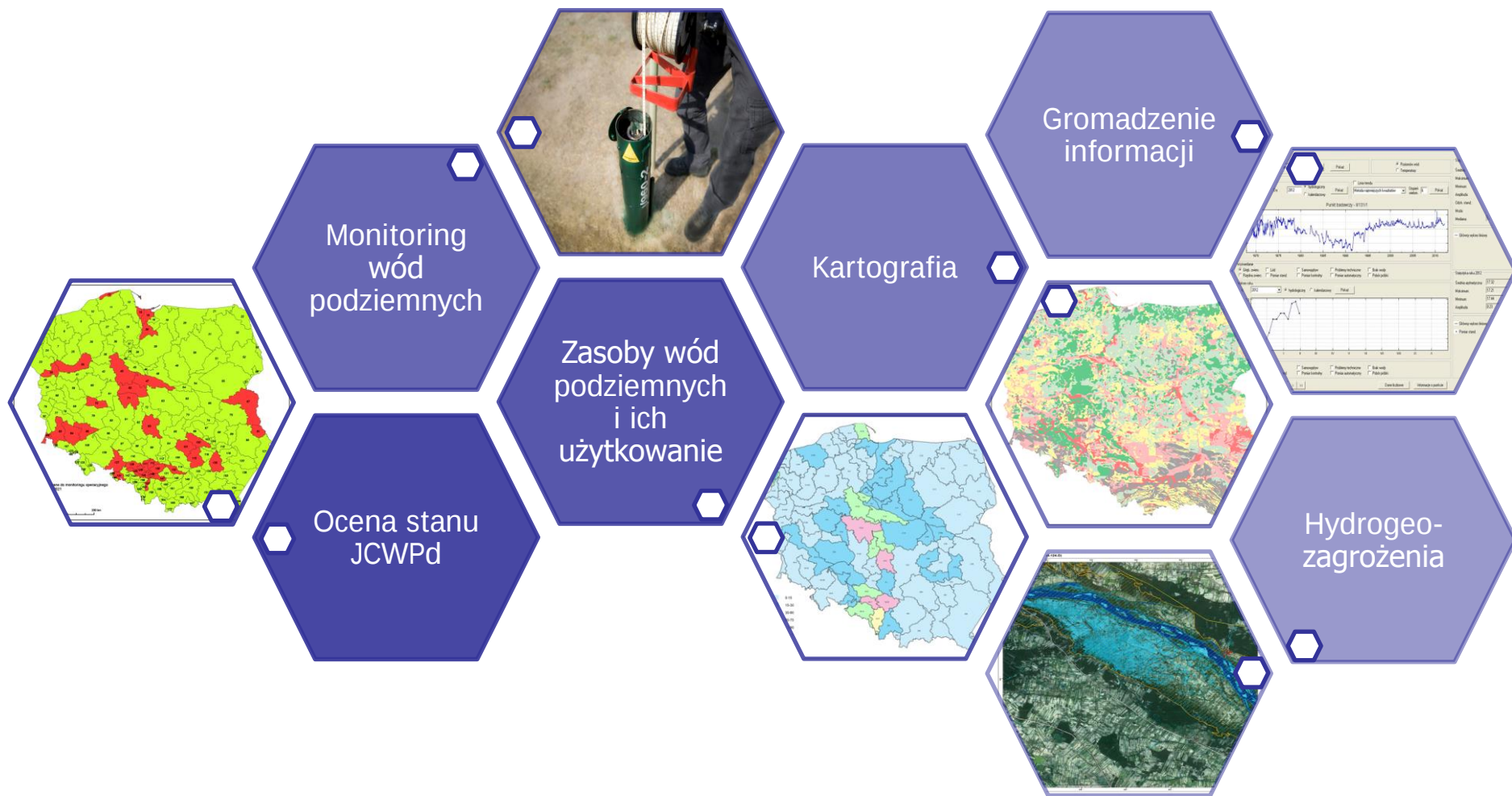
- **Wykonawca (od 2012 Dotowany):**
Państwowy Instytut Geologiczny -
Państwowy Instytut Badawczy

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Zakres działalności PSH

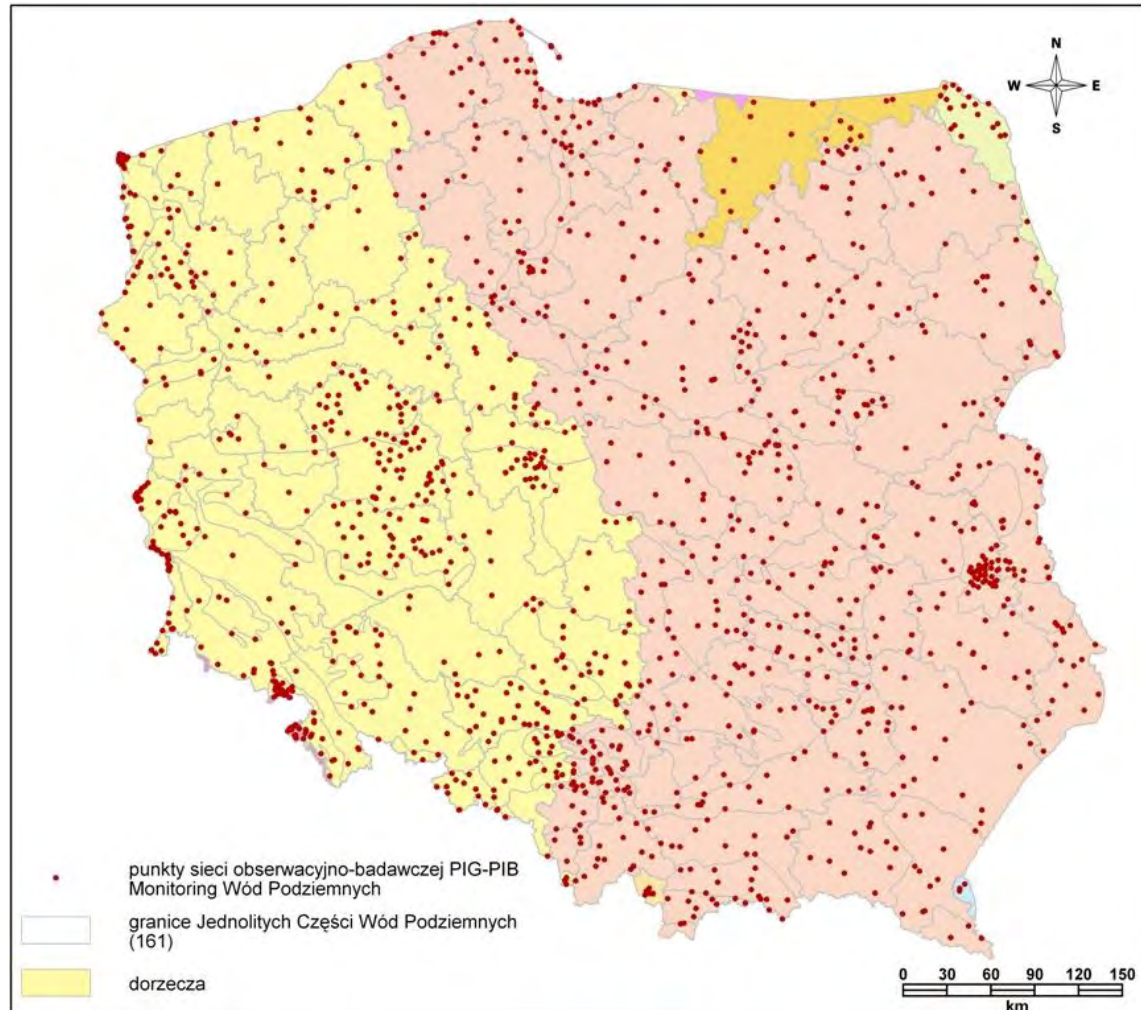

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

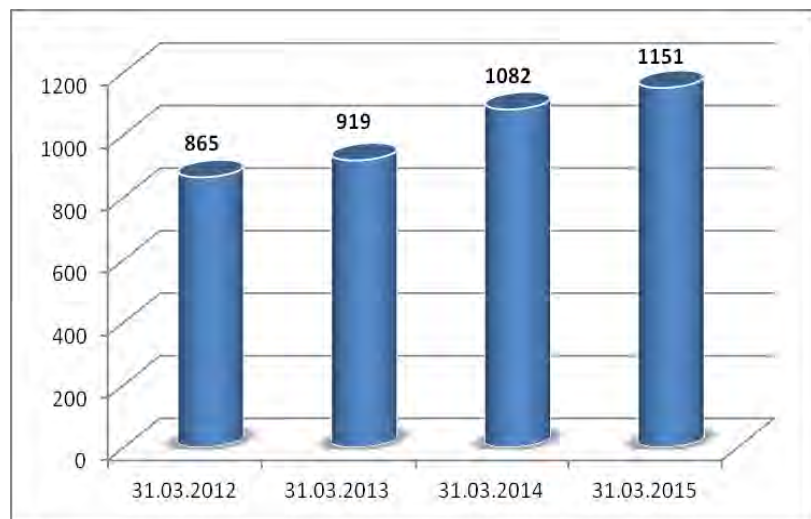
www.pgi.gov.pl

Monitoring wód podziemnych

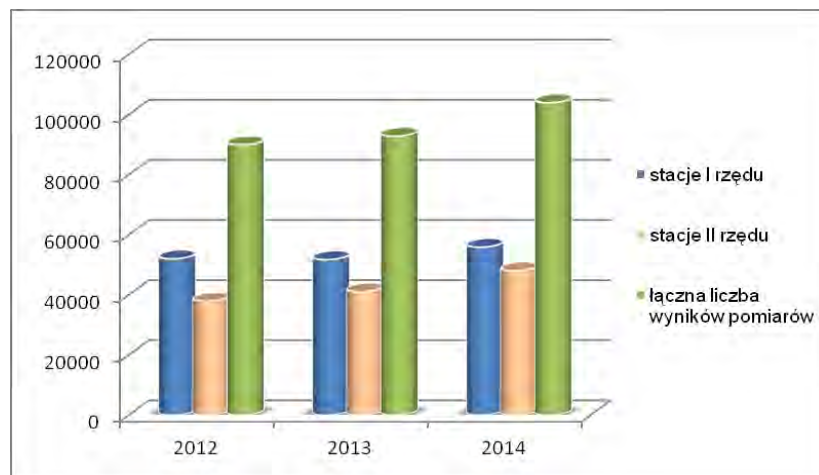
- Monitoring stanu ilościowego
  - pomiary codzienne
  - pomiary cotygodniowe
- Monitoring stanu chemicznego
  - monitoring operacyjny
  - monitoring diagnostyczny
- Monitoring badawczy

Monitoring wód podziemnych

Liczebność sieci obserwacyjno-badawczej

Liczba wyników pomiarów standardowych wykonanych w punktach sieci obserwacyjno-badawczych wód podziemnych w latach 2012-2014

Rodzaj stacji hydrogeologicznej	2012	2013	2014	Razem
I-go rzędu	52 046	51 771	55 903	159 720
II-go rzędu	37 959	41 088	48 085	127 132
Razem	90 005	92 859	103 988	286 852

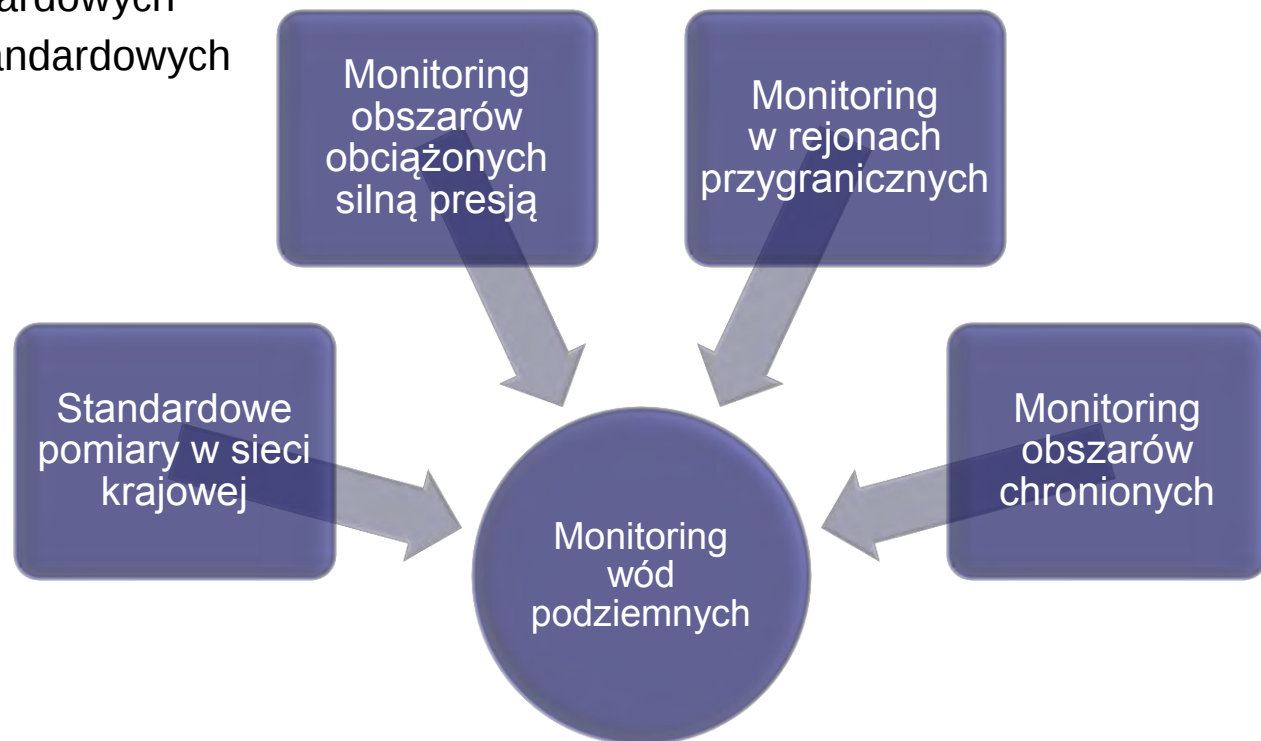

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

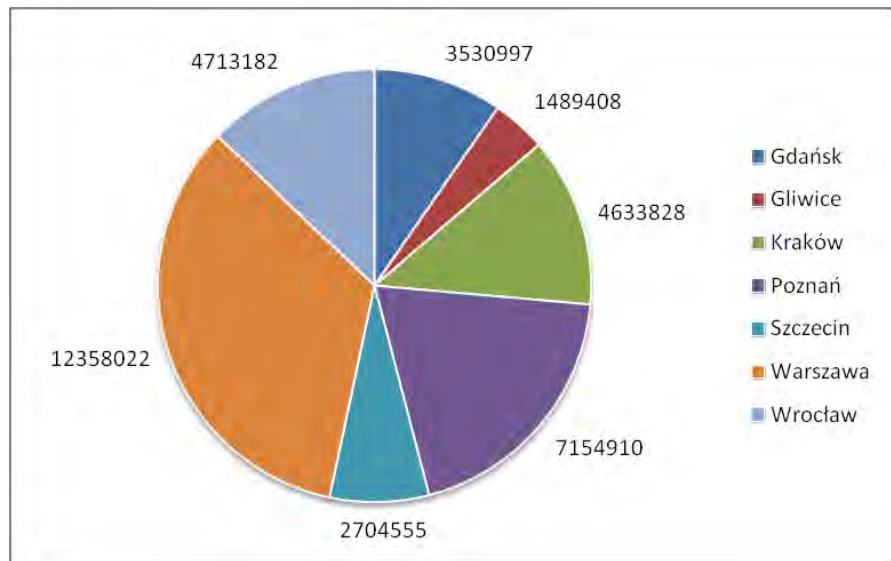
Monitoring wód podziemnych

- Wykonanie oceny stanu JCWPd
  - stan ilościowy
  - stan chemiczny
- Opracowanie i publikacja komunikatów o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej
- Opracowanie i publikacja prognoz sytuacji hydrogeologicznej
- Opracowanie i publikacja ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami w strefach zasilania lub poboru wód podziemnych
- Realizacja procedur standardowych
- Realizacja procedur niestandardowych

Zasoby wód podziemnych

Sumaryczna ilość zasobów zwykłych wód podziemnych możliwych do zagospodarowania wg stanu rozpoznania na 31.12.2014 r. wynosi w Polsce około **36,6 mln m³/d**, w tym **21,2 mln m³/d** ustalonych jako dyspozycyjne oraz **15,4 mln m³/d** oszacowanych jako zasoby perspektywiczne.

Pobór wód podziemnych w Polsce

Zasoby dostępne do zagospodarowania –
13 626 mln m³/rok

Pobór rejestrowany
wód podziemnych
(cele komunalne i przemysłowe) –

1 585 mln m³/rok

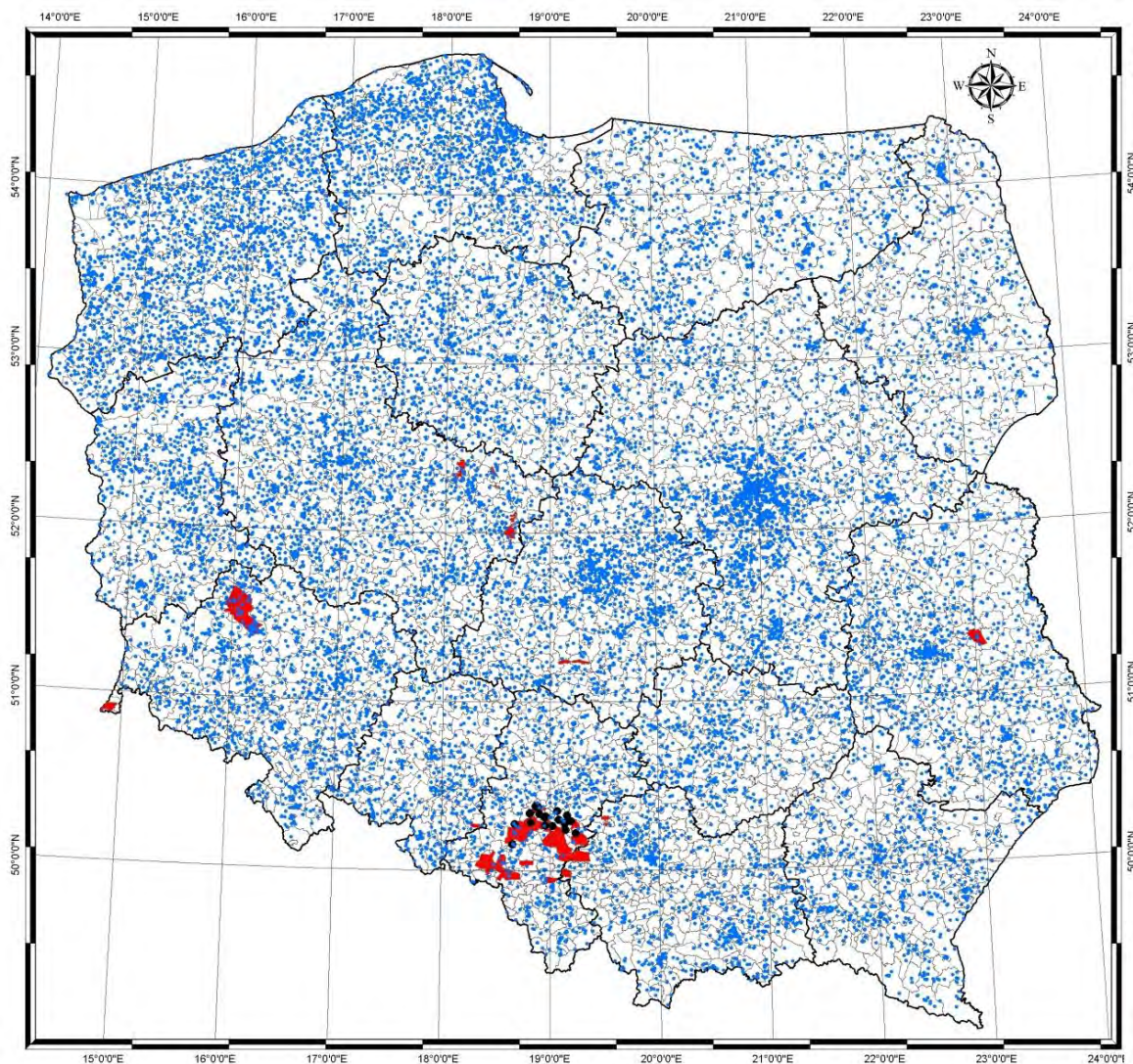
Odwadnianie kopalń –

1 040 mln m³/rok

Wykorzystanie zasobów –

ok. 19%

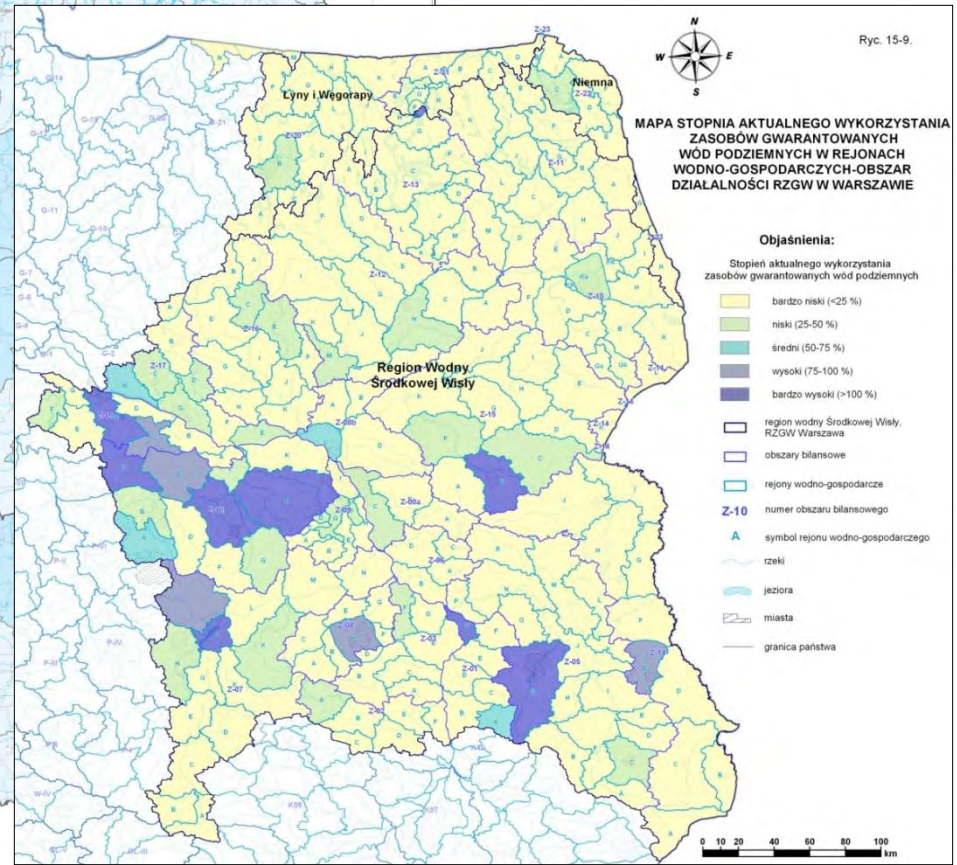
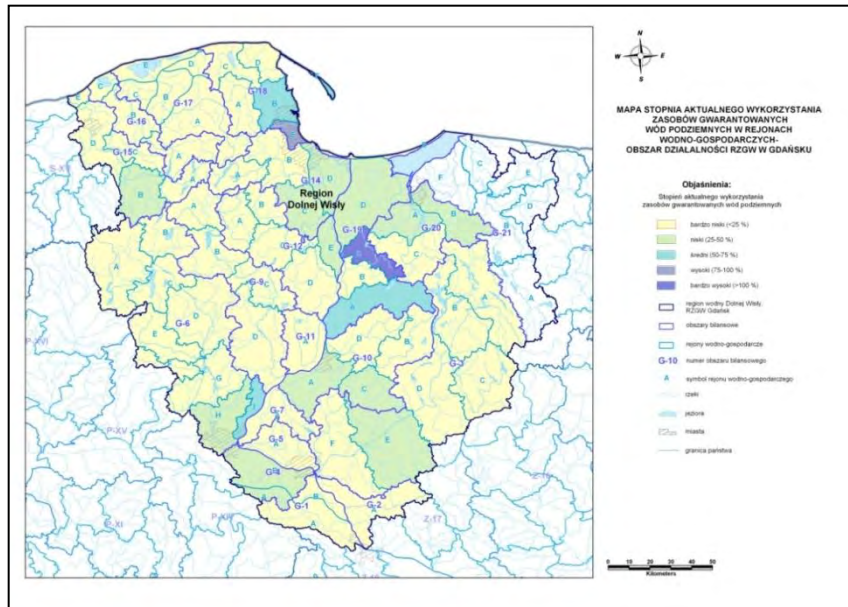
*Lokalizacja ujęć wód podziemnych w Polsce,
baza POBORY, PSH 2014*

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Stopień wykorzystania wód podziemnych

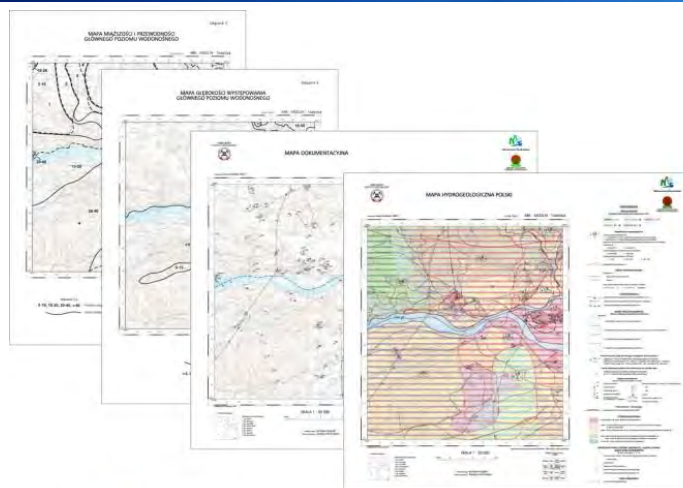

Rezerwa zasobów dostępnych do zagospodarowania – **ok. 80%**

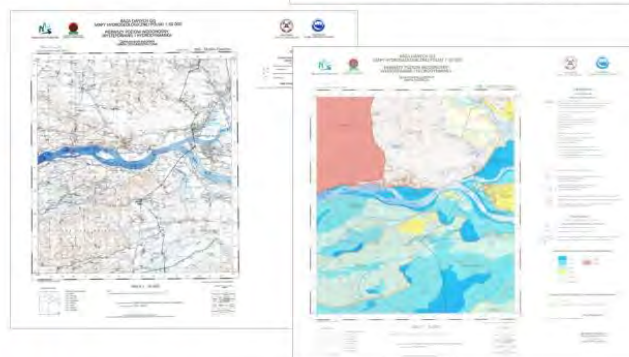
Kartografia hydrogeologiczna

1996-2004

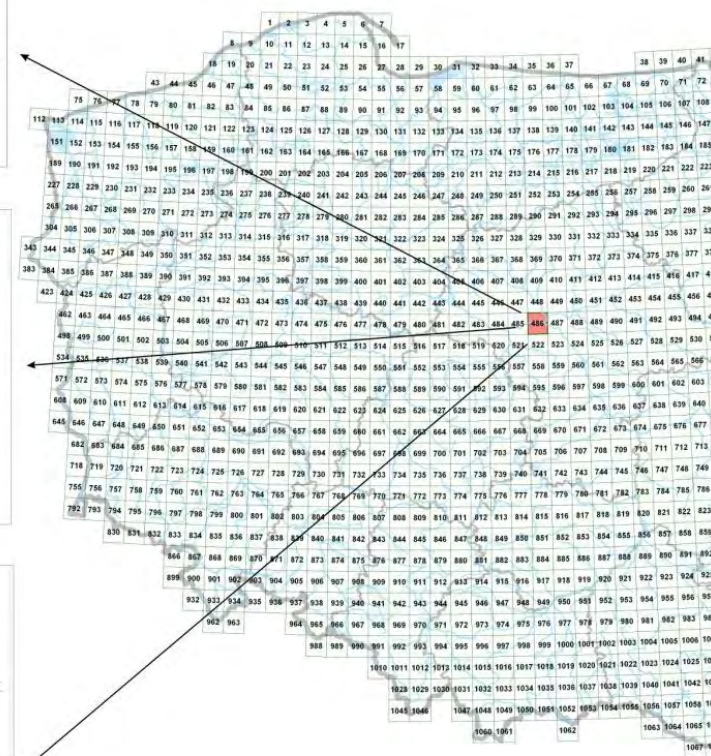
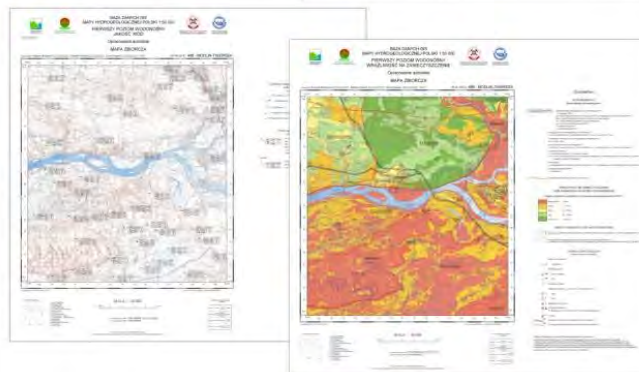
główny użytkowy
poziom wodonośny
1069 arkuszy

od 2005 r. pierwszy
poziom wodonośny-
występowanie
i hydrodynamika
684 arkuszy wykonanych

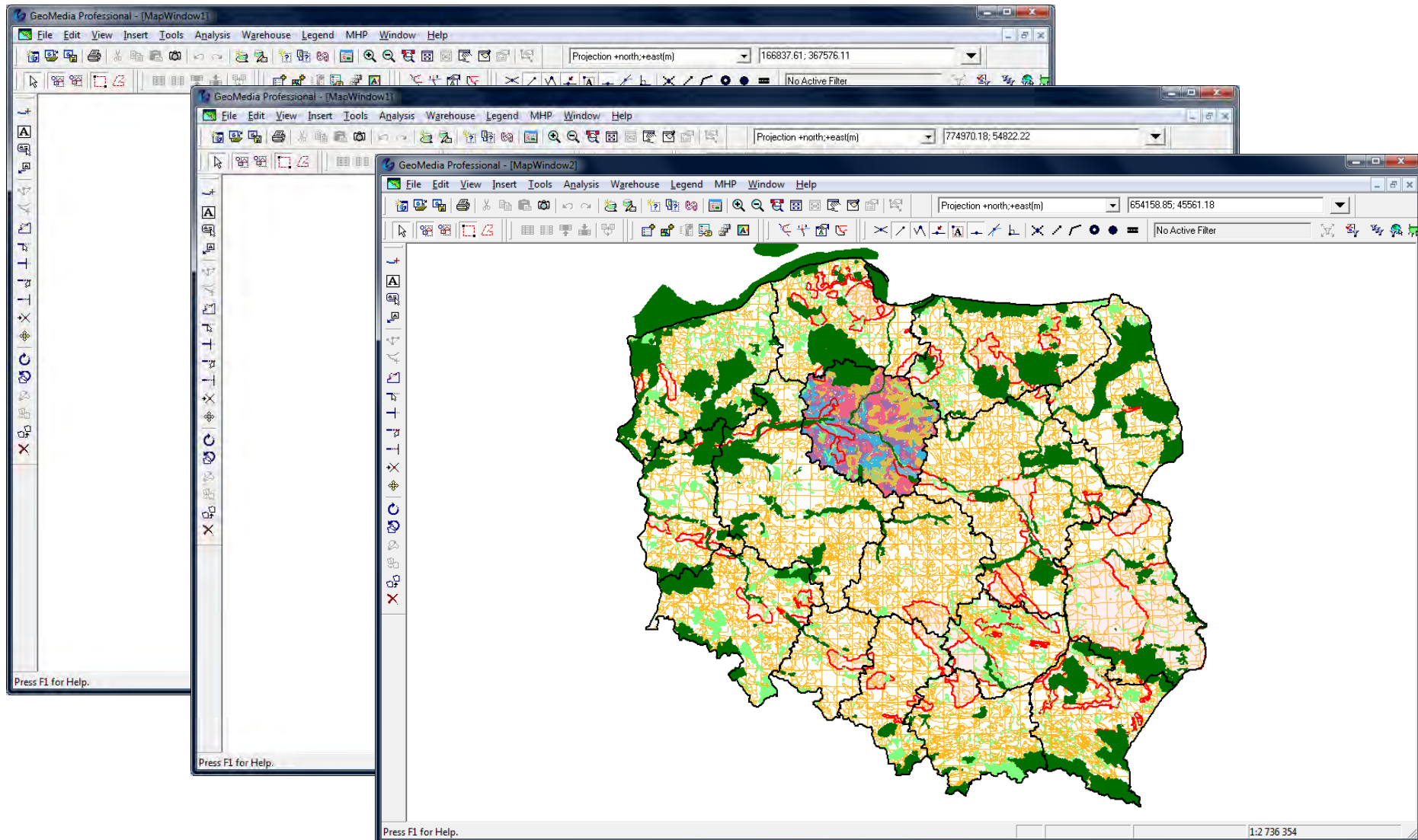
od 2007 r. pierwszy
poziom wodonośny-
wrażliwość
na zanieczyszczenie
i jakość wód
285 arkuszy wykonanych

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Kartografia hydrogeologiczna

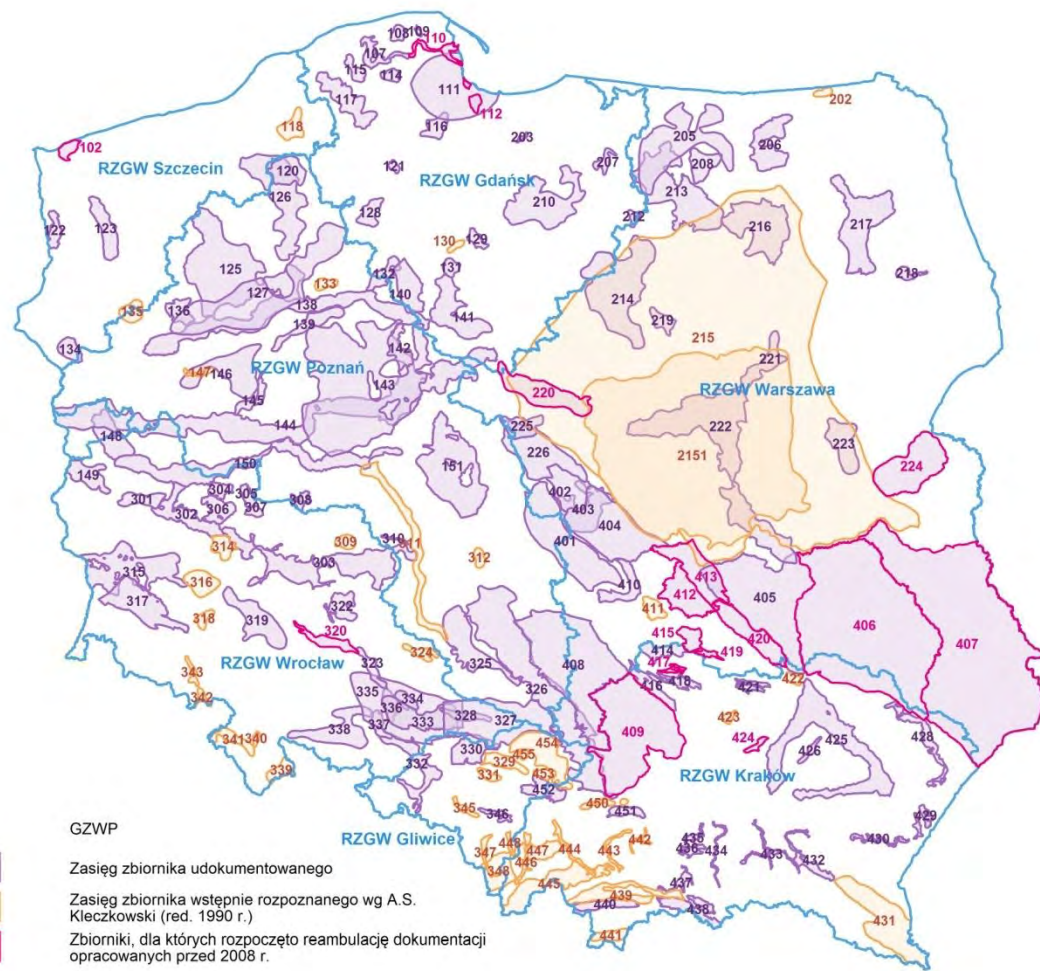
Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Dokumentacje hydrogeologiczne:

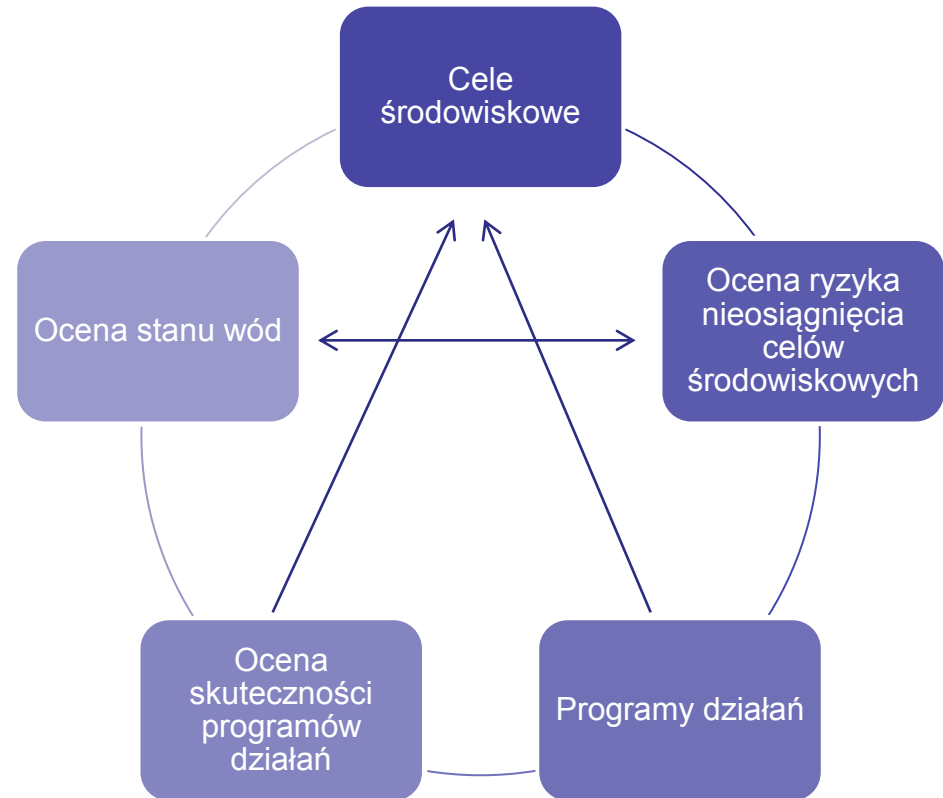
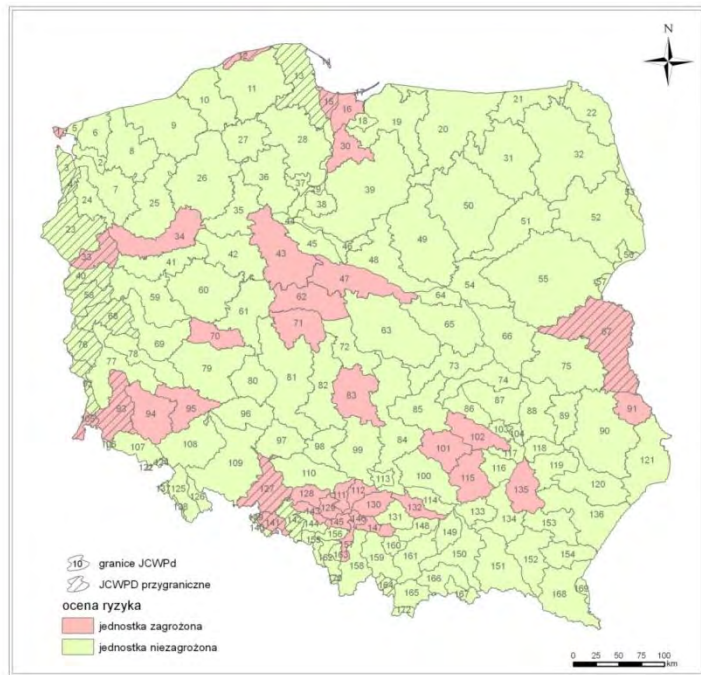
- etap I 2009-2011 (29 GZWP)
- etap II 2011-2013 (33 GZWP)
- etap III 2013-2015 (39 GZWP)

Ochrona wód podziemnych

Jednolite Części Wód Podziemnych:

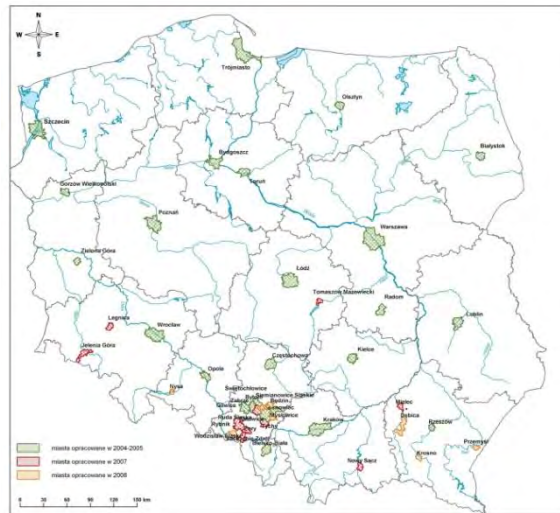
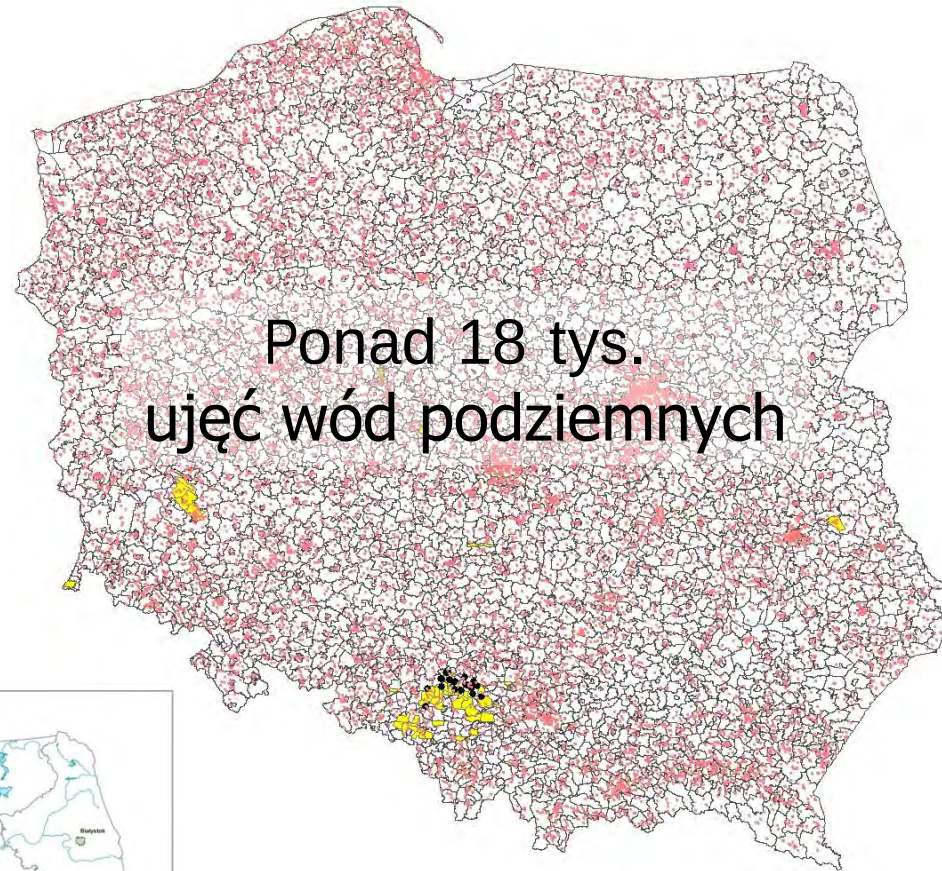
- ocena stanu
- analiza presji
- ocena ryzyka

Zaopatrzenie ludności w wodę

70% wód przeznaczonych do spożycia to wody podziemne

Alternatywne źródła zaopatrzenia ludności w wodę pitną podziemną (45 miast)

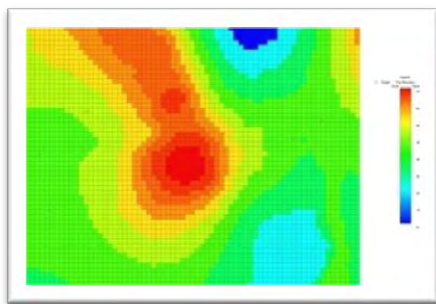

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

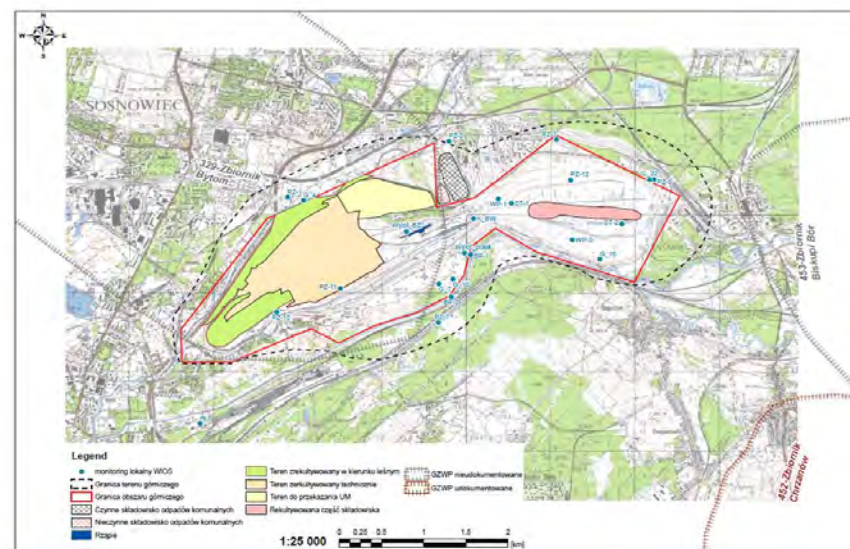
www.pgi.gov.pl

Działania interwencyjne i arbitraże

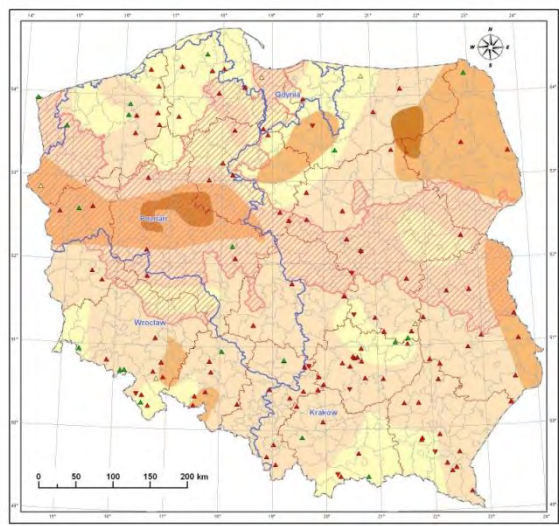
- Zagrożenia w strefach poboru wód podziemnych
  - Prace badawczo-rozpoznawcze w rejonie stwierdzonego zanieczyszczenia wód podziemnych
    - Zanieczyszczenia związkami chlorowcopochodnymi
    - Zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi
- Zagrożenia regionalne
  - Prace badawczo-rozpoznawcze w rejonie potencjalnych zagrożeń w rejonie stref zasilania wód podziemnych
- Zagrożenia lokalne
  - Prace badawczo-rozpoznawcze na obszarze lokalnych konfliktów

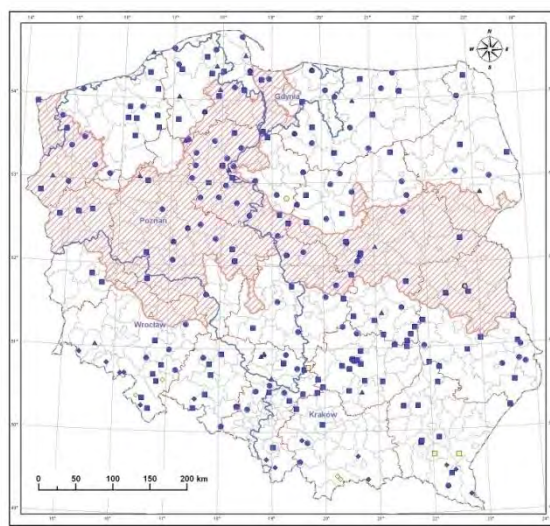
Subject: Borne Sulnowo
Modeler: gpn
Company: PIG-PIB
Date: 2010

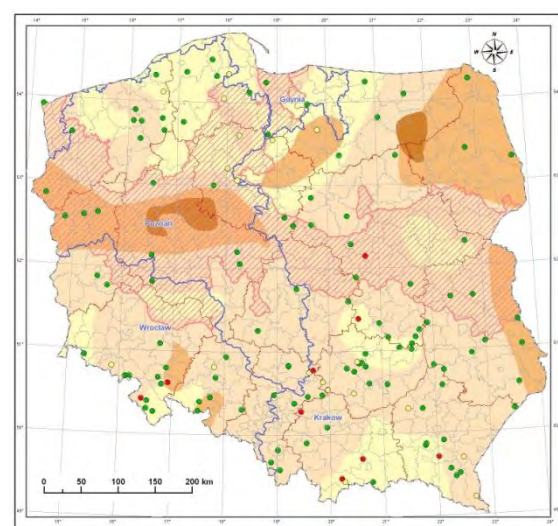
Bieżąca sytuacja hydrogeologiczna w kraju

Stan wód podziemnych

Zmiany wielkości zasobów wód podziemnych

Występowanie zagrożeń dla wód podziemnych

KOMUNIKATY I PROGNOZY PAŃSTWOWEJ SŁUŻBY HYDROGEOL. I PROGNOZ

KOMUNIKAT O BIEŻĄCEJ SYTUACJI WODNEJ
w okresie 10 kwietnia 2012 r. do 10 kwietnia 2012 r.

Podlegała podlegała... (text continues with details of the situation and forecasts)

Ogólna bilansowa sytuacja hydrogeologiczna

Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej... (text continues with a general assessment)

KOMUNIKATY I PROGNOZY PAŃSTWOWEJ SŁUŻBY HYDROGEOL. I PROGNOZ

KOMUNIKAT O BIEŻĄCEJ SYTUACJI WODNEJ
w okresie 10 kwietnia 2012 r. do 10 kwietnia 2012 r.

Podlegała podlegała... (text continues with details of the situation and forecasts)

Ogólna bilansowa sytuacja hydrogeologiczna

Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej... (text continues with a general assessment)

KOMUNIKATY I PROGNOZY PAŃSTWOWEJ SŁUŻBY HYDROGEOL. I PROGNOZ

KOMUNIKAT O BIEŻĄCEJ SYTUACJI WODNEJ
w okresie 10 kwietnia 2012 r. do 10 kwietnia 2012 r.

Podlegała podlegała... (text continues with details of the situation and forecasts)

Ogólna bilansowa sytuacja hydrogeologiczna

Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej... (text continues with a general assessment)

KOMUNIKATY I PROGNOZY PAŃSTWOWEJ SŁUŻBY HYDROGEOL. I PROGNOZ

KOMUNIKAT O BIEŻĄCEJ SYTUACJI WODNEJ
w okresie 10 kwietnia 2012 r. do 10 kwietnia 2012 r.

Podlegała podlegała... (text continues with details of the situation and forecasts)

Ogólna bilansowa sytuacja hydrogeologiczna

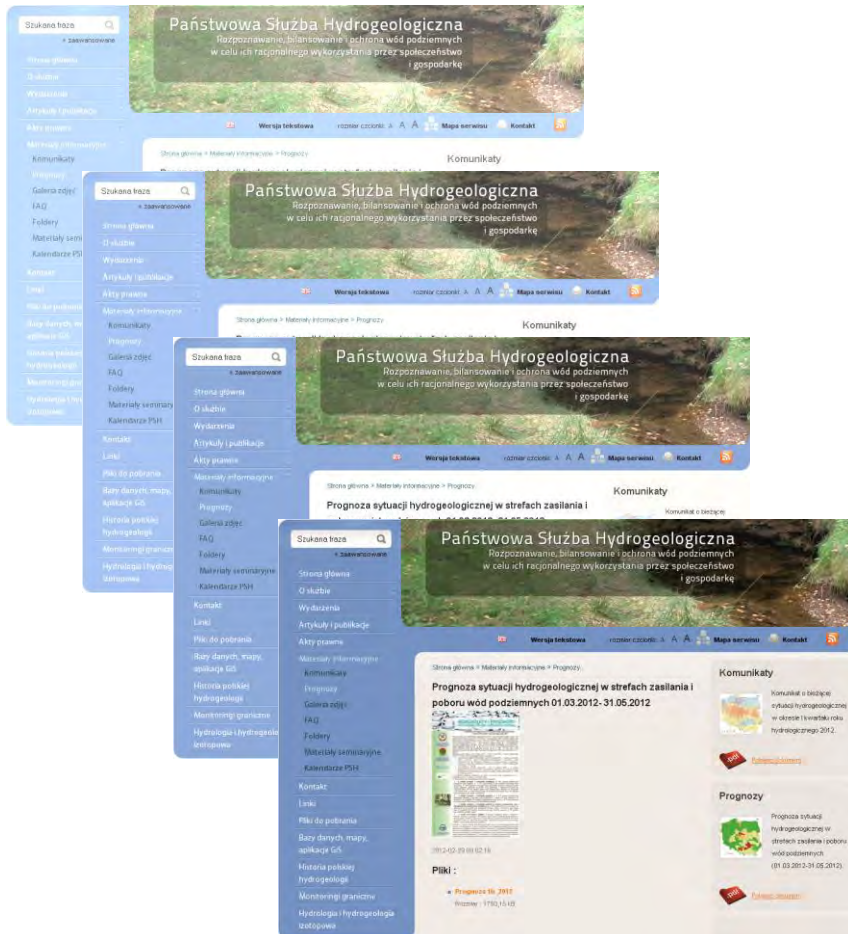
Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej... (text continues with a general assessment)

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

Prognozy sytuacji hydrogeologicznej

Ostrzeżenia o niebezpiecznych zjawiskach zachodzących w strefach zasilania lub poboru wód podziemnych.

Tryb normalny (informacyjny) – realizacja procedur standardowych w cyklu kwartalnym (wyniki monitoringu gromadzone w cyklu miesięcznym)

Tryb specjalny (ostrzegawczy) – reakcja na niepokojące zjawiska (wyniki monitoringu gromadzone w ciągu 24 h)

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

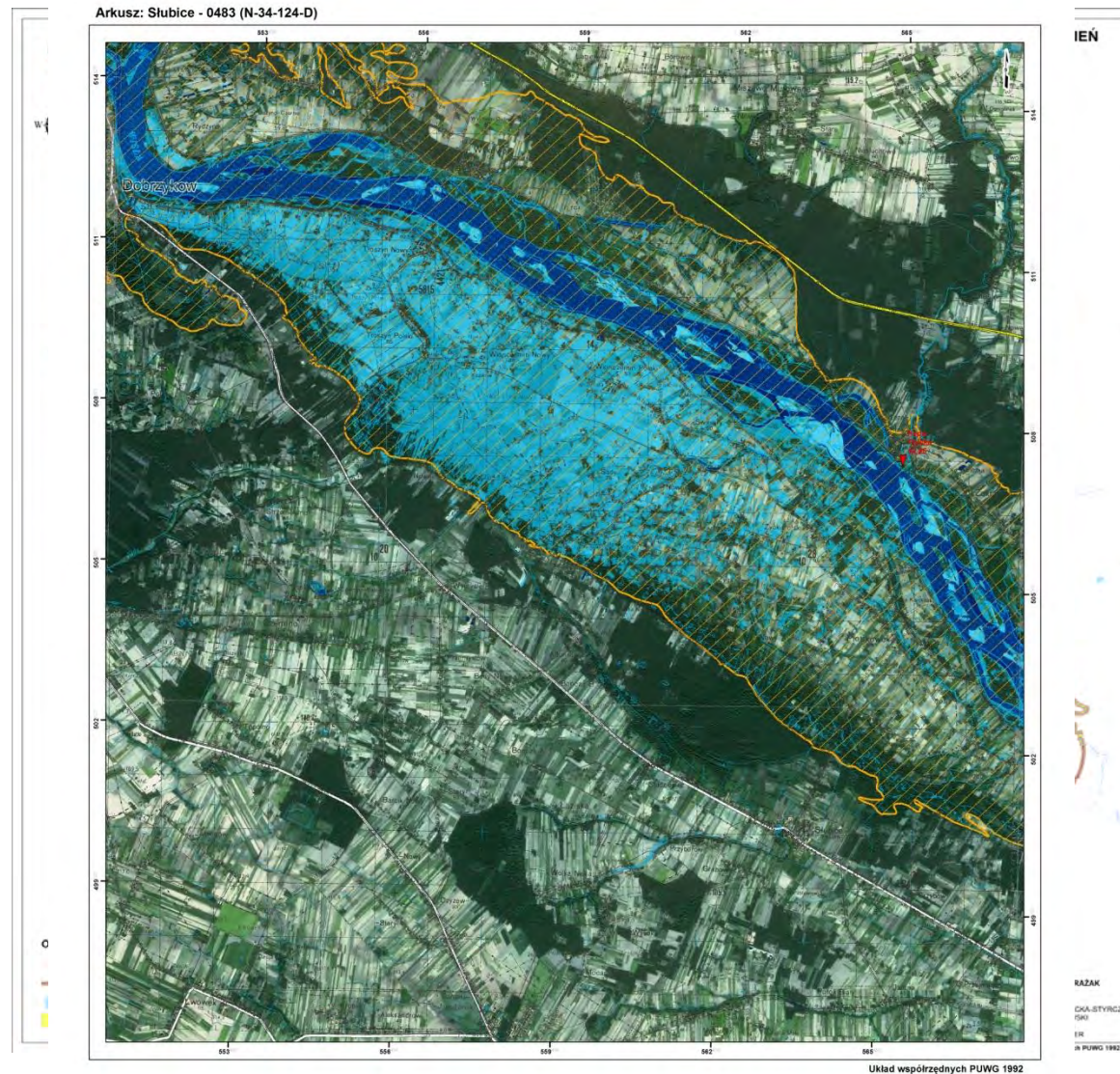
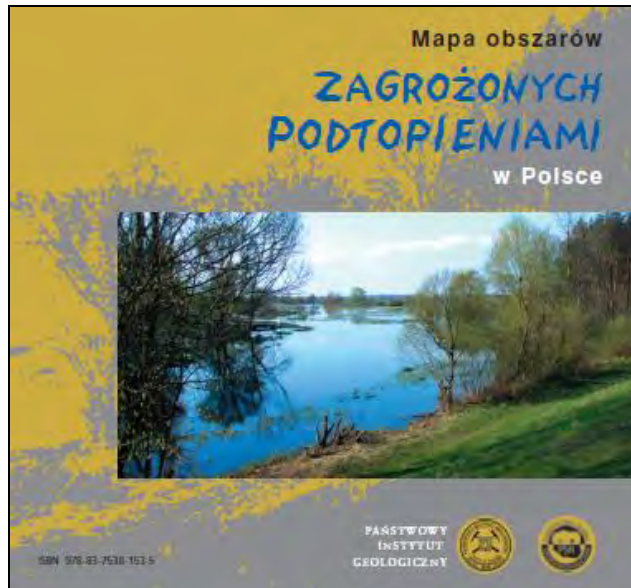
Zagrożenia związane z wodami podziemnymi

- Podtopienia (powódź od wód podziemnych)
- Susza i niedobory wody
- Ingresja wód morskich
- Ascenzja wód zasolonych
- Zanieczyszczenie wód podziemnych w strefach zasilania lub poboru

Mapa obszarów zagrożonych podtopieniami

607 arkuszy
w skali 1:50 000

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

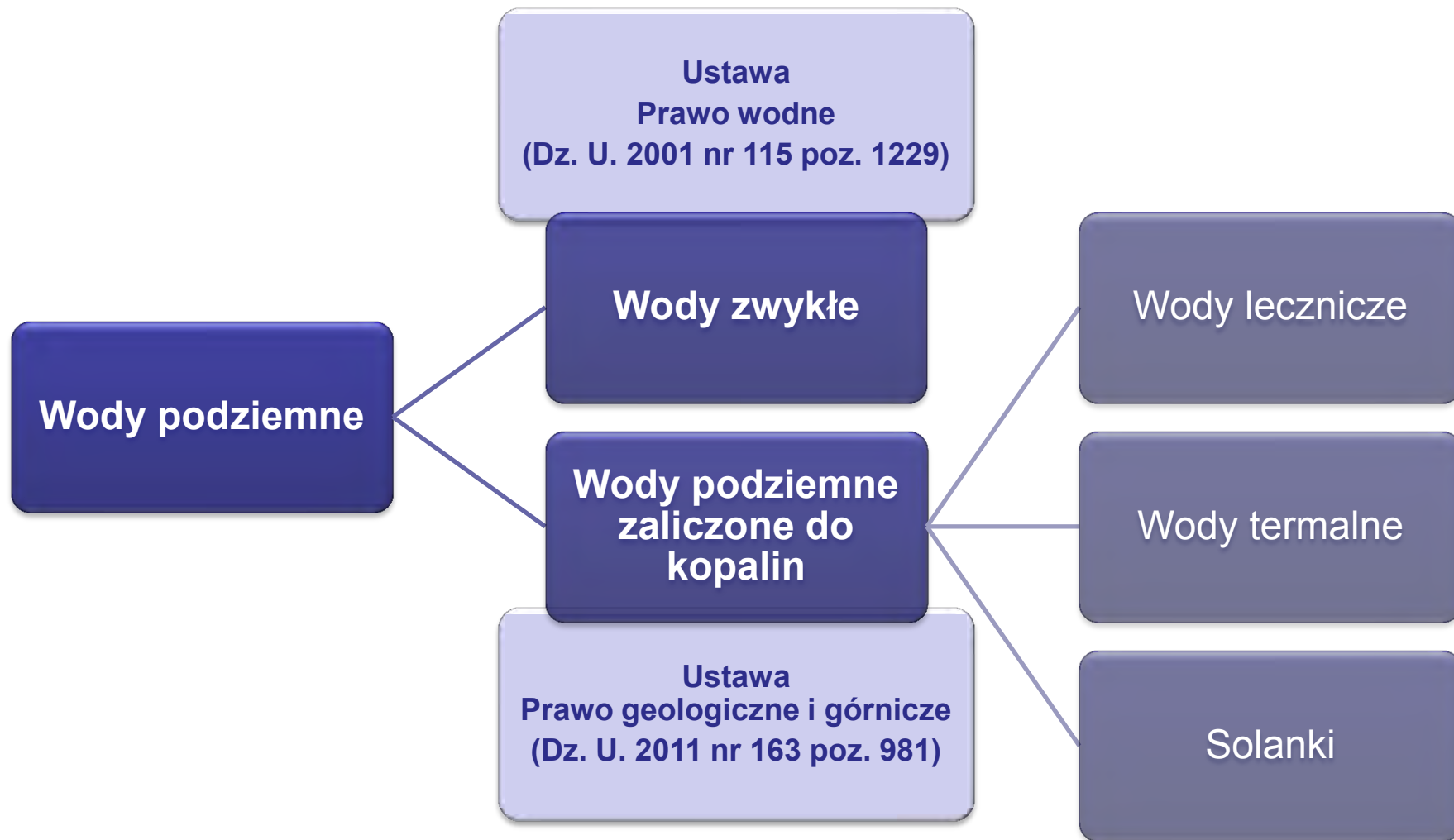
www.pgi.gov.pl

Przeciwdziałanie skutkom suszy

- Łagodzenie skutków suszy w rolnictwie (analiza możliwości wykorzystania wód podziemnych na cele nawodnień)
- Przeciwdziałanie niedoborom wody (alternatywne ujęcia wód podziemnych)

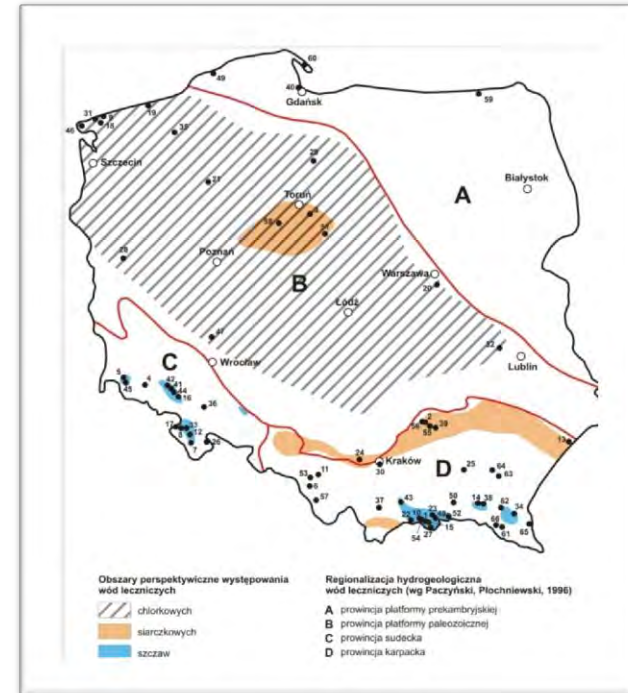
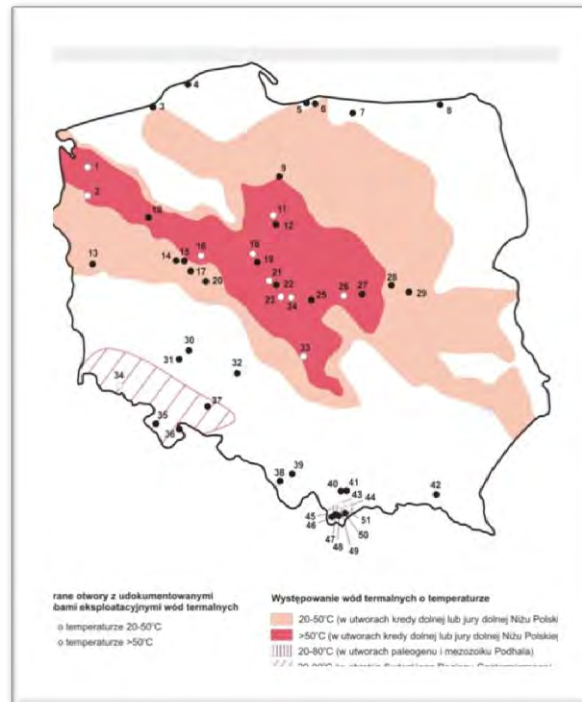

Wody podziemne zaliczone do kopalin

Wody podziemne zaliczone do kopalin

Wody termalne

- Instalacje ciepłownicze
- Balneoterapia
- Przemysł rozlewniczy
- Produkcja pierwiastków i związków chemicznych

KONTAKT:

ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa
tel. (+48) 22 45 92 000
fax (+48) 22 45 92 001
biuro@pgi.gov.pl
www.psh.gov.pl

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

ŚRODOWISKO
INFORMACJI